

Izhaja vsak torek in soboto v tednu ob 11. uri predpoldne za mesto ter ob 3. uri popoldne za deželo.

Stane po pošti prejemati ali v Gorici na dom pošiljan celoletno 8 K., polletno 4 K. in četrtletno 2 K.

Prodaja se v Gorici v tobakarnah Schwarz v Solskih ulicah in Jellersersitz v Nunskih ulicah po 8 vin.

GORICA

(Zjutranje izdanje.)

Uredništvo in upravnništvo se nahajata v »Narodni tiskarni«, ulica Veturini h. št. 9.

Dopise je nasloviti na uredništvo, oglase in naročnino pa na upravnništvo »Gorice«. Oglasi se računajo po petih vrstah in sicer ako se tiskajo 1-krat po 16 vin., 2-krat po 14 vin., 3-krat po 12 vin. Ako se večkrat tiskajo, računajo se po pogodbi.

Izdajatelj in odgovorni urednik Josip Marušič.

Tiska »Narodna tiskarna« (odgov. J. Marušič).

Program in taktika.

„Süden“ in „Edinost“ sta se bavila zadnje dni z vprašanjem, ki je posebne važnosti sedaj, ko so volitve v polnem teku in se čez ne dolgo časa odpró vrata parlamenta novoizvoljenim poslancem.

Raznesla se je vest, da se je na shodu narodno-napredne stranke v Postojni sklenilo, razbiti sedanjo zvezo slovensko-hrvatsko-rusinskih poslancev. „Slovenski Narod“ je to vest odločno dementiral ter izjavil, da se na postojnskem shodu ni sklenilo ničesar o taktiki in o programu bodočih poslancev napredne stranke. Ali toliko je v stvari vendarle resnice, da če tudi se formalno ni sklepalo ničesar, se je od poslancev zahtevalo, da naj se najtesneje oklenejo Mladočehov ter opuste zvezo z nemškimi konservativci. S tem se je poseglo v pravice poslancev, dalo se jim je jasno direktivo glede taktike ter se jim je na ta način skušalo vezati rok.

Nobeden zaveden Slovenec se ne protivi najtesnejši zvezi slovenskih in mladočeških poslancev. Znano je, da tá zveza sploh ni bila nikoli prekinjena, celó v časih ne, ko so zahtevali začasno ločitev važni interesi slovenskega naroda. V dobi češke obstrukcije so bili slovenski in hrvatski poslanci v najtežavnejšem položaju; obstrukcije niso mogli naravnost podpirati, ker so vedeli, da ne dosežejo z njó ničesar, ne zase in ne za svoje zaveznike; slovanska solidarnost pa je tirjala od njih, da ostanejo vsaj pasivni in da se očitno ne pridružijo nasprotnikom obstrukcije in zloglasni „delavni večini“. Jasno je torej, da slovenskim in hrvatskim poslancem ni treba še posebej nalagati prijateljstva s Čehi; žrtvovali so temu prijateljstvu že marsikaj in od teh žrtev je dejstvo, da stoji v ospredju samó in edino češko jezikovno vprašanje, medtem ko je mnogo bolj pereče jezikovno vprašanje južnih dežel popolnoma pozabljeno. Od vseh strani nas tolažijo s tem, da se reši naše vprašanje po ureditvi češkega; čakali bomo torej z mirno vestjo dotlej, da pokopljejo v Trstu zadnjega Slovenca in v Istri zadnjega Hrvata.

Očitati nismo hoteli s tem nikomur ničesar; povedati smo hoteli samó, da

so se slovenski poslanci vedno zavedali svojih slovanskih dolžnostij in da doslej od tega niso imeli mnogo koristij.

Od druge strani se nalaga slovenskim poslancem, da naj se nikar ne vežejo z nemškimi konservativci. „Edinost“ jim svetuje, da naj, če ni drugače, le paktirajo z njimi od slučaja do slučaja, a da naj si zagotové prej garancijo, da ne bodo tlačanili zastoj. Gotovo si nihče ne misli, da bi bili slovenski poslanci takó naivni, da bi delali komú usluge samó iz čiste idealne ljubezni. Poslanci imajo vendar svoj jasno označen program vsaj v narodnostnih stvaréh in razžaljenje bi bilo svetovati jim, da naj stojé trdno na tem svojem programu, na čegar podlagi so bili izvoljeni. To je stvar, ki je umevna sama ob sebi in poslancu, ki bi grešil proti programu, bi velevala že čast, da se odpove mandatu. Ne gre se torej za program, gre se za taktiko.

Kakó bo sestavljen prihodnji parlament, kakó se bodo stranke družile in vezale, tega ne vé danes še nihče. Razmere so takó nejasne, da bi bilo zdaj prenačljeno, svetovati poslancem, kako naj nastopajo, s kom naj paktirajo. Niti češki poslanci si ne dadó kar vnaprej vezati rok. Skoro vsi glavni vodniki nekdanje obstrukcije so izjavili, da imperativnega mandata za obstrukcijo — ne vsprejmó. Takó so se izrekli že dr. Kaizl, dr. Dyk, dr. Pacak in dr. Skarda, a pretečeni teden se je izjavil v istem smislu celó nekdanji spretni režiser obstrukcije, dr. Stransky. Poslanci se zavedajo svojih pravic in svoje svobode. Voljeni so na določnem programu; kakšna taktika je potrebna za doseg tega programa, to je njihova stvar, ki se ravná po razmerah v parlamentu. Že dejstvo, da je poslanec izvoljen, je dokaz, da narod zaupa njegovemu političnemu razumu in njegovemu značaju. Komur pa bi bilo treba svetovati vsak korak posebej in za vsak slučaj posebej, ta bi ne bil več samostojen zastopnik narodov, temveč otrok, ki potrebuje vodnika.

Naj se torej ne veže rok našim poslancem. Narodne težnje in zahteve so jim znane; in s tem, da jih narod izvoli svojim zastopnikom, dokaže, da zaupa njihovim volji in spretnosti, zastopati te težnje z eneržijo in uspehom. Če bi se jim predpisavalo taktiko, bi se jih

držalo na vrvcici; a človek, ki se ga mora držati na vrvcici, nima ugleda in torej tudi ne uspeha.

Občni zbor

političnega društva „Sloga“ v Gorici,
15. novembra 1900.

V čitalnični dvorani se je vršil v četrtek letošnji redni občni zbor polit. društva „Sloga“. Osebnost se je udeležilo tega shoda nad 100 udov, po pooblastilih pa je bilo zastopanih 108. — Predsednik dr. Gregorčič otvori zborovanje ob 11. uri predp. s primernim pozdravom ter opomni, da se ima današnji zbor pečati ne le s točkami po pravih določeni za redne občne zборе, marveč tudi z državnoborskimi volitvami, posebno pa glede kandidatov.

Na to preide k prvi točkidnevnege reda, namreč k tajnikovemu poročilu o društvenem delovanju prejšnjega leta. Ker je bil tajnik po stanovskih dolžnostih zadržan in se ni mogel udeležiti zborovanja, prečital je tajnikovo poročilo predsednik društva sam, a to poročilo slove tako-le:

Na občnem zboru dne 25. maja 1899 je bil izvoljen društvu predsednikom dr. A. Gregorčič v Gorici, odborniki pa gg.: Alfred grof Coronini-Cronberg, dr. Alojzij Franko, dr. Aleksij Rojic, Josip Mašera, Anton Klančič, Janez Dermastia, Blazij Grča in dr. Henrik Tuma s 164 do 253 glasovi. Za temi sta dobila Peter Medvešček in Andrej Vrtovec največ glasov, a ne nadpolovične večine. Kot namestniki so bili izvoljeni: Lovro Juvančič, Josip Klanjšček, Anton Mozetič, Anton Muha in Miha Zega.

Razen predsednika, enega odbornika in enega namestnika so se vsi izvoljenci odpovedali častnim mestom; zato je bila potrebna druga volitev, ki se je vršila na izrednem občnem zboru dne 20. julija istega leta. Izvoljeni so bili v odbor gg.: Alfred grof Coronini Cronberg, Dermastia, Janez, dr. Alojzij Franko, Furlani Leopold, Klančič Anton, Križman Ignacij, Mašera Josip, dr. Aleksij Rojic; — kot namestniki pa gg.: Blazij Grča, Klanjšček Josip, Mozetič Anton, Muha Anton.

Vsled odborovega sklepa z dne 1. avgusta poklical se je v odbor namesto dr. H. Tuma namestnik Blazij Grča. V teku društvenega leta odpovedali so se svojim mestom gg.: Alfred grof Coronini-Cronberg, Leopold Furlani in Ignacij Križman. Dva namestnika sta se sprejela mesto zaupnikov pri novi politični stranki, ki se je zasnova v deželi.

Društveni odbor konstituiral se je tako le: podpredsednikom je bil izbran

„Ne, ne pojdem“.

In zaplakali so, moji golobčki, in solze so se jim vtile iz očíj.

Tako so se me bili oklenili, da ni bilo mogoče spraviti jih od sebe. Jaz: da ne in ne! — ali morala sem se udati.

Grem, poslovim se od gospodarjev, ter se jim zahvalim za ljubezen in prijaznost. Bili so veseli — če tudi jim je bilo sicer žal, da odidem od njih — ali zaradi mene, so bili radi, da mi je dal Bog spet to ter se povrnem spet k bratu pod rodno streho. Pogostili so me ter blagoslovili; Marijca pa je plakala, da jo puščam zdaj samo.

In znova sem stopila v ono hišo, kjer sem rastla in deklíčevala. Zdelo se mi je, da se mi vsak kotič veselo nasmíha, in nekako pomladila sem se. Sukala sem se z deteti po dvorišču, pa pogledala na ulico, pa na vrt: povsod sem bila doma!... Ali nisem bila dolgo vesela in zadovoljna.

Nevesta me je jela iz nova pikati. Zdaj jej to ni bilo dobro, zdaj ono ne

dr. Aleksij Rojic, tajnikom dr. Alojzij Franko, denarničarjem Janez Dermastia. V isti seji dne 1. avgusta se je ustanovilo mesto društvenega uradnika ali tajnika z letno plačo 200 gld., enako 400 kron, ter se je začasno podelilo g. Petru Medveščeku, ki je ta posel opravljal, dokler je bival v Gorici, namreč do 15. nov. 1899. Po njegovem odhodu je ostalo mesto izpraznjeno deloma radi pičlih društvenih dohodkov, a posebno, ker odboru ni bila znana spretna moč, ki bi bila to prevzela.

Društvo je priredilo leta 1899 dva javna shoda, 24 sept. v Prvačini, in 8. oktobra v Tomaju, na katerih so se razpravljale razen političnih tudi gospodarske zadeve, in sicer v Prvačini o zavarovanju, posebno goveje živine, v Tomaju pa o gospodarskih zadrugah. Udeležba je bila na obeh krajih prav obilna; navzoči so pazljivo in z odobravanjem sledili govornikom ter so jim izrazili svoje priznanje in zaupanje. Shodi, namerovani v Brdih in v Soški dolini, so leta 1899 izostali. V seji dne 21. sept. 1899 je odbor sklenil sestaviti prošnje na vlado za podporo vinarstvom pri obnovljenju vinogradov.

Za dan 30. septembra 1899 je sklical društven predsednik goriške trgovce in obrtnike na zaupni shod, pri katerem so volili 9 članov v trgovsko-obrtni odsek, kateremu je bila naloga, da pripravi in poskrbi vse, kar treba v korist trgovcem in obrtnikom v mestu in na deželi. Temu sta sledila še dva enaka shoda, in sicer 22. okt. in 5. nov. Ker omenjeni odsek ni imel samostalne eksekutivne moči, ampak je veljal kot odsek društva „Sloga“, bil je društven predsednik ob enem načelnik odsekov. Vrhu tega volil je društven odbor izmed sebe in društvenikov tri člane v ta odsek, in sicer gg.: dr. Alojzija Franka, Janeza Dermastia in Franca Vodopiveca. Odsek je imel, počenši s 7. okt. vsako soboto seje skoz 5 ali 6 tednov, v katerih je razpravljal o položaju slovenskih trgovcev in obrtnikov, ter je izdal v imenu društva okrožnico na slovensko duhovščino in učiteljstvo ter na županstva, na slovenske trgovce in obrtnike.

V seji dne 5. oktobra 1899 je društven odbor konstatiral, da društvo „Sloga“ ni ustanovilo nobenega konsumnega društva ter da nima takega ustanavljanja v svojem programu, marveč da mu je pri srečju korist in blaginja slovenskih trgovcev in obrtnikov.

V isti seji je zastopnik učiteljstva izrazil željo, naj bi se naša gg. državna poslanca pridružila tistim poslancem, ki bodo predlagali premembo §. 55. državnega šolskega zakona, da se določí minimum učiteljske plače. Kot zahteva goriških Slovencev, za katero naj bi se državna poslanca potegnila, imenovala se je med drugim državna podpora deželi za zboljšanje učiteljskih plač.

prav; in jezíkala je, da so si nesrečo priklicali na glavo! Kaj je vse uganjala — mili Bog, tvoja volja? Dejala je, da sem jih objedla; in pa še onih mojih grošev se je spominjala, ki sem jih bila posodila: „Ali misliš, da smo ti kaj dolžni? Še-le ti bi nam morala dati; saj si pojedla pri nas več kruha, nego je bilo onih grošev!“

In vendar sem bila dala bratu vse do kopejke*), kar sem bila prejela za živino. In imela sem več parov lepih volov, in krave in ovce, in tudi hišo sem bila prodala; in vse, vse to sem mu bila dala. —

„Nu, pravim, če sem že pojedla svoje groše, tedaj pa Bog z vami! Zakaj ste me pa prigovarjali, naj se vrnem? Saj tam mi je šlo dobro, kakor pri rodnem očetu!“

Umolknila je. Videla je, da mi je storila veliko krivico, in morda se je zbalá, da bi se brat ne kregal.

(Dalje pride.)

*) kopejka = 1/2 kr.

LISTEK.

Blaga svâst.

Maloruski: M. Vovčok.

„Ali vam gre tu dobro?“

„Tako dobro, da niti povedati ne morem.“ — In povem mu, kje služim.

„Pridite k nam — pravim, dam ubogim otročičem kak dar. Porečete: „teta je poslala!“

In vzela sem nekoliko grošev, pa kupila to in ono ter jim poslala. Sprejemem tega moža iz vasi, in plakala sem — plakala!

„Povejte, da jih bom ljubila do smrti, in da se jih spominjam vsako uro, vsak čas. Kamorkoli pogledam, karkoli govorim „vedno jih imam pred očmi!“

„Nu, prav, prav“. Zakaj bi ne povedal? Že povem! Z Bogom! Bog pomagaj vam in vašim gospodarjem! Kako dobri so ti ljudje! Sprejeli so mene potnika kakor svojega sorodnika. To so ljudje!“

„I nu, je že Bog dal tako, da so jim vsi mili in dragi“ — rečem mu.

„To je res, da so božji ljudje!“ reče mož veselo.

Spremljala sem ven iz vasi tega moža, pa jokala... — Minul je bil teden. V soboto sem čistila sobo, kar priteče moja Marijca: „Gostje so prišli k vam!“

„Kakšni pa?“ vprašam, in kar zagorela sem.

„Neki človek je tam — tako črnkast — in visok, in lepa mladeniča in otroci so pri njiju. Po vas vprašajo.“

Kar obstala sem. Pogledam, v hišo stopi brat, pa žena in otroci. Moj Bog! moj svet! čutila sem veliko radost — videla sem pa tudi svoje gorjé.

In jeli so me prositi. „Nu, pojdi z nami, nu! Če ne poslušáš mene in žene (tudi ona je prosila, četudi jej ni šlo nič prav od srca), poslušaj pa vsaj najine otroke; vsak dan plakajo za teboj.“

In otroci so me kar ogrlili in me niso pustili. In poljubljali so me in prosili: Nu, pojte z nami nu, naša ljubljena tetka, pojte“.

O priliki, ko se je imel sniti državni zbor v jeseni 1899, je odbor izrekel, da slovenski poslanci naj ostanejo združeni v tedanji večini, ne gledé na to, ali ostane tedanja vlada ali pa pride druga; a zahtevajo naj od večine, da se bo potegovala za zahteve slovenskega naroda. Navedle so se imenom nekatere zahteve goriških Slovencev.

Koncem oktobra l. 1899 odložil je grof Alfred Coronini svoja mandata za državni in deželni zbor, kar je prouzročilo precejšnje gibanje v deželi. Društvo je povabilo za dan 21. decembra volilce veleposestnike na posvetovanje, da si postavijo kandidata za deželni zbor. Odložili so se za g. Oskarja Gabrščka, posestnika iz Tolmina. Društven odbor je v seji istega dne vzel to kandidaturu na znanje ter sklenil, da se volilci veleposestniki posamič povabijo k volitvi ter da se jim določijo obrazci za pooblastila. Društvo je, ne gledé na napade in izzivanja nasprotnikov, lojalno postopalo v vsej tej zadevi.

Z ozirom na državni zbor se je društvo posrečilo spregovoriti grofa Alfreda Coroninija, da je prevzel kandidaturu, na kar je bil zopet izvoljen v zvezi nenavadni agitaciji nekaterih nasprotnikov.

Prizadevanju naših državnih posancev se je posrečilo doseči, da z mesecem julijem je prenehala mestna mitnica na občinski cesti, ki pelje iz mesta do skladišč na postaji južne železnice.

O priliki cesarjevega bivanja v Gorici zadnje dni septembra vložilo je društvo prošnjo, da se uvede pouk na podlagi maternega kot učnega jezika vsaj v nižjih razredih srednjih šol v Gorici. Pri tej priliki poklonilo se je društvo prestolnemu vladarju po deputaciji, katero je vodil društven predsednik.

Ko je ponehala poletna vročina, priredilo je društvo zaupne shode, in sicer: 16. sept. pri Rebku, 23. sept. v Biljani, 7. okt. v Rifembergu in 14. okt. v Kobaridu, ter javne volilne shode 14. okt. na Veliki Otavi pri Šempasu in 4. nov. v Bovcu. Udeležba od strani občinstva bila je povsod obilna in shodi so se izvršili v zadovoljnost in čast društvu.

Odbor mora obžalovati, da prepričani, ki se vedno razsaja v deželi, je izneveril društvu marsikateri član; a zopet služi mu v tolažbo, da je pristopilo mnogo novih udov, navdušenih za načela, ki so izražena v društvenih pravilih, tako da društvo stoji močno in trdno, kakor prej.

Slavni občni zbor naj blagovoli vzeti to kratko poročilo blage volje na znanje.

Predsednik pozove društvenike, da se oglašijo k besedi, ako imajo k prečitlanemu poročilu kaj pripomniti.

Ker se ni nikdo oglašil, smatral je predsednik poročilo kot odobreno in sprejeto.

Na to sledi druga točka dnevnega reda, namreč poročilo denarničarjevo. Iz poročila je razvidno, da je imelo društvo v preteklem letu sledeče dohodke in izdatke in sicer

Dohodki:	Kron
1. Gotovina v blagajnici dne 10. maja 1899	2-96
2. Društvenine došlo	269-60
3. Obresti pošne hranilnice	4-72
4. Dvignili glavnice iz pošne hranilnice	71-82
Skupaj	349-10
Stroški:	Kron
1. Občni zbor dne 25. maja 1899	42-40
2. " " " 20. julija 1899	41-60
3. Društveni tajnik od 1. avgusta do 15. novembra 1899	116-66
4. Javni shodi: v Tomaju in pri Rebku	12-76
5. Trgovsko-obrtni odsek	32-76
6. Dopolnilne volitve v deželni in državni zbor	99-56
7. Društvena uprava	3-32
8. Gotovina v blagajni dne 12. novembra 1900	-04
Skupaj	349-10

Ker ni na poziv predsednikov tudi k temu poročilu nikdo ničesar pripomnil, je smatral predsednik kot sprejeto.

Za tem so se vršile volitve društvenega odbora ter so bili vzklicem izvoljeni sledeči gg.: predsednik: dr. Anton Gregorič; odborniki: Grča Blazij, župnik v Šempasu, Klančič Anton, župan v Podgori, Kopač Jernej, svečar v Gorici, Mašera Josip, vikar v Št. Mavru, Mozetič Anton, župan v Solkanu, Pavlica dr. Andrej v Gorici, Rojce dr. Aleksij v Gorici, Šfligoj Ferdinand v Gorici, Vižintin Rudolf, učitelj v Renčah; namestniki: Dermastia Ivan v Solkanu, Juvančič Lovro v Dornbergu, Klanjšček Josip, župan v Št. Ferjanu, Vidmar Josip, župan v Lokavcu, Zuchiatti Anton, župan v Medani.

Pri točki „volitve v državni zbor“ se je oglašil g. dr. Jos. Pavlica in govoril tako-le:

Današnji občni zbor ima določiti dva moža, ki bosta zastopala naše slovensko ljudstvo v državnem zboru. Predno o tem kaj predlagam, dovolite mi eno besedo. Nihče naj ne misli, da je bodočnost naše stranke odvisna od izida državnozbornih volitev (Klici: Nikakor ne!). Če bi se torej — vsled naše nemarnosti in prepohlevnosti — zgodilo, da bi propali (Se ne zgodi), bomo vendar še živeli. — Ne gre namreč za osebna navskrižja med možni obeh strank, ampak za načela, kakor nasprotniki sami povdarjajo. Naša stranka brani krščanska in narodna načela proti liberalnim in dela na to, da združi pod zastavo teh načel vse stanovne naše slovenske dežele. Bodi si torej, da zmagamo, ali da propademo, bomo nadaljevali svojo organizacijo proti liberalizmu in proti hujškanju enega stanu nasproti drugemu. Odstopiti ali popustiti bilo bi greh. (Klici: Tako je!)

Imejmo pa zaupanje v naše ljudstvo, varujmo se pesimizma in sodimo je milo. Če se dá zdaj zapeljati, bo kmalu zopet našlo svojo pamet in se z nami združilo.

Do zdaj sta nas zastopala v državnem zboru: dr. Anton Gregorič in grof Alfred Coronini. Vprašanje je: kedo naj nas od zdaj naprej zastopa? Ni lahko vdobiti mož zmožnih in voljnih za ta posel, zlasti je to težko pri nas, kjer se mora vsak človek bati, da ga napadejo roparji, če se pokaže na ulico. (Tako je! žalibog!) Človeku, ki je izobražen in ima v družbi kako pozicijo, je silno težko stopiti na politično polje, ker vé, da bo imel opravila z nasprotniki, katerih ga bo v poštenu družbi sram. (Tako je!) Ali vendar mora to biti. Koga naj torej proglasimo za kandidata? Za V. kurijo na vsak način dr. Ant. Gregorič-a (Živio!), česar mi ni treba dalje utemeljevati.

Kmečke občine je do zdaj zastopal visokorodni g. grof Alfred Coronini. Vsled boleznih in vsled zdradbe je vže enkrat odstopil in bi tudi zdaj, kakor je izjavil, ne mogel sprejeti poslanstva, ker vé, da bi mu ne bilo mogoče boriti se s takimi nasprotniki. Naša stranka pa mu ostane hvaležna za vse, kar je storil in žrtvoval za Slovence. Predlagam torej: da naj odbor v imenu in po naročilu občnega zbora, izreče visokorodnemu g. grofu iskreno zahvalo za njegove trude in žrtve.

Kot kandidata kmečkih občin pa predlagam gospoda Matija Rutarja, sodnega svetovaveca v Gorici.

G. svetovavec Rutar je naš mož, iskren človek, neomadeževan značaj, zmožen in priden delavec, sin kmečkih starišev, ki torej čuti z našim kmečkim ljudstvom. Kot sodni svetovavec je neodvisen in ima dobro pozicijo v vsakem oziru, da bo mogel svobodno delovati za blaginjo naroda.

Nasprotniki porečejo morebiti, da do zdaj ni še deloval na političnem polju. To nič ne dé, če ni do zdaj deloval, da bo le od zdaj naprej deloval; in to bo, če bo izvoljen.

Nasprotniki porečejo morda, da ni dovolj radikalen. Toda vprašanje je, če so pri nas pogoji za pravi radikalizem, in jaz menim, da jih ni. Kdo pa, kateri stan in kateri del ljudstva je pri nas res radikalen in zmožen radikalizma? Nobeden. Naš slovenski radikalizem je od l. 1870 naprej in je bil deloma izraz nezrelih in vihravih mladeničev, kateri so bili potem navadno najbolj krotki možje; deloma pa jenaš radikalizem reklama za eno stranko proti drugi ali tudi samo reklama za žep! Zato pravim tudi jaz, kakor svoje dni dr. Tavčar: Z radikalizmom ne bo nič!

Ni se nam torej pomišljati, če g. svetovavec Rutar ni radikalec. V družbi z žilavim dr. Gregoričem bo deloval in gotovo je, da če se bosta poslancu dobro razumela, bosta veliko dosegla. Če pa bo eden drugemu le nagajal, ne bosta oba nič opravila, če bi bila tudi največja talenta v zbornici!

Moj predlog je torej: 1. Visokorodnemu g. grofu Alfredu Coronini-ju izreci odbor v imenu občnega zbora iskreno zahvalo za njegove trude in žrtve.

2. Za kandidata v V. kuriji priporoča občni zbor volivcem: dr. Antona Gregoriča, profesorja bogoslovja.

3. Za kandidata kmečkih občin priporoča občni zbor volivcem g. Matija Rutarja, deželne sodnije svetovaveca.

Vsi ti predlogi so bili jednoglasno sprejeti. Na to poprosi besede preč. g. kurat Rojce iz Bilj ter se v kratkem govoru pridružuje predlogu dr. Pavlice glede kandidature dr. Gregoriča v V. kuriji z ozirom na to, da se je dr. Gregorič tudi za delavce vedno potegoval, ko je bilo to potreba, kar je njemu, namreč gosp. Rojcu, iz lastne skušnje znano.

Preč. gosp. kurat Knavs iz Oseka opiše v pravi luči značaj ali prav za prav — neznačaj dr. Tume ter dokazuje,

kako se je dr. Tuma, dokler ni dosegel svojega namena, vedno laskal duhovščini ter posebno takrat, ko je snoval trgovsko-obrtno zadrugo, ter javno priznal, da brez duhovščine ničesar ne opravi.

Govornik je rekel mej drugim: dr. Tuma je po eni strani delal poklone duhovščini, rokovičil tu na desno in levo ter dejal: če duhovni ne boste delali z menoj, se vsi moji načrti izjalovijo; a po drugi strani je rekel zopet krčmarjem in obrtnikom, ako krčmarji in obrtniki ne boste delali z menoj, je moje delo nevspešno... oficijelno je bil tak, a za hrbtom pa drugačen.

Dalje je priporočal govornik duhovščini, da se resno poprime dela pri sedanjih volitvah ter očital nekaterim, da so prezanikerni v tem pogledu, ter da bodemo sami krivi, ako bi propadli.

Na to se oglašil še več članov, ki so sprožili razne misli in priporočali razne stvari.

Konečno se pooblasti društveni odbor, da ukrene v zadevi državnozbornih volitev, kar bi se mu zdelo potrebno; posebno pa glede tega, ako bi prišlo v V. kuriji do ožje volitve.

Za tem je predsednik, zahvalivši se na obili udeležbi, zaključil zborovanje, na kar so mu zborovalci zaklicali trikratni živio!

Dopisi.

Iz Črniča, dne 15. nov. — V ponedeljek, dne 12. t. m. smo volili volilne može za V. skupino in za kmečke občine. Udeležba je bila ogromna, ker prišli so skoraj vsi volilci; posebno iz Sela je bilo vse: še celo starčki in čotasti, dá tudi c. ključarji in cerkovnik! Pa tudi Batujski volilci so bili skoraj vsi, posebno popoldne, tudi oba ključarja, seveda vse za dr. Tumo. Niti eden Batujec ni bil z nami; iz Sela jih je bilo z nami zjutraj kakih 10, popoldne pa le eden sam! Pa saj je batujski učitelj tudi neumorno delal sam osebno in po svojih izvrstnih agitatorjih, in to posebno v nedeljo. Poslužil se je vsakovrstnih zvijač, da je zvalil tudi poštene može v svoje zanjke. Med drugim so namili ljudstvo s tem, da če „Tuma“ zmaga, da potem odpravijo vse davke in da duhovnikom ne bo treba skoraj nič več dajati (?). Učitelj je imel prav lahko delo posebno, ker tamošnji župnik je le molčal; pa ne le v cerkvi, tudi drugače ter se je celo večkrat izrazil, da mu je vseedno in se je svojim sobratom posmehoval.

Do Batujcev ali Selcev ni bilo iz Črniča nobenega pritiska ali žuganja, četudi bi prav lahko — — če ne od drugod, vsaj od posojilnice! Dá, veliko Batujcev in tudi nekaj Selcev bo lahko pričalo, da naša posojilnica ni noben „klerikalno grajščinski zavod“, kjer bi z žuganjem, strahovanjem ali z odpovedovanjem posojil kupovali glasove... kakor delajo pri „Goriški ljudski posojilnici“. V Črniški občini je 154 hiš in samo v kakih 14 so „narodno-napredni“, vsi drugi kat. narodni, to se je videlo na dan volitve. In med temi našimi „naprednjaki“, menda v dolgeh, so seveda učitelj, poš. upravitelj, vsi krčmarji in njih prijatelji. Posebno „Kosovelovi“ prijatelji, ki morajo biti z njim, kakor on mora biti „Tumove“, drugače... ti so druge volili in prosili; ali naši se niso bali ter se niso udali nobenim žuganjem in zasramovanjem. Trdno smo držali, brez male izjeme, skoraj vsi; pa vendar smo propadli, ker Batujci-Selci zmagajo lahko vselej, če volijo skupno. In ta slučaj je bil menda zdaj prvič, pa tudi takega agitatorja kot je učitelj ga niso imeli do sedaj.

Pa pri vsem tem bi zmagala kat. nar. stranka, če jo ne bi prikuril v Črniče na dan volitve dr. Tuma sam, ki se je skrivil v zatišji Kosovelove gostilne... odkoder je vodil volilni boj. Tajnika „generalštaba“ sta bila učitelja, šla jim je jako trda; do čez poldne smo bili zmiraj v večini. Nekteri so bili že obupani, ah ne bo nič, je vzkliknil črniški naturalist. Toda dr. Tuma se je odzval, da bo, da mora biti, magari če ima zapraviti svojo „palačico“. Pritisnil je na neko zmet in kmalo so se odprle zatvornice po črni-

skih kletah, in vino je teklo po vseh krčmah, da je bilo v njih, kakor na zemlji po vesoljnem potopu.

Črničanje smo navdušeni, ker menda še nikoli ni bilo med nami take edinosti, kot sedaj po volitvah. Dá, naši krčmarji in botogarji z mesarjem vred bodo dan volitve zapisali v črne bukve svojega gešefta. Dá, dá, odklenkalo vam je, oziroma vam bode!...

Domače in razne novice.

Volilno gibanje. Boj je začel na celi črti. Že v prejšnjih naših številkah smo opozorili naše somišljenike, da naj bodo skrajno previdni, ker se naši nasprotniki ne bodo sramovali tudi najpodliših sredstev, da dosežejo svoj namen. Dosedanje volitve so to našo trditev popolnoma opravičile ter naj bodo našim somišljenikom v svarilen poduk. Ker se je onim posrečilo v par občinah prodreti s svojimi volilnimi možmi, zagnali so po svojih in sebi sorodnih listih urnebesni krik: z maga je naša!

To pa samo z namenom, da bi ljudi oplasil ter jim jemali pogum; a prepričani smo, da se naši ljudje ne bodo dali plašiti po taki šarlatanski taktiki naših protivnikov, ampak da bodo povsod s podvojeno gorečnostjo šli v boj ter izvojevali tudi konečno zmago.

Kolikor nam je dozdej znano, izvršile so se volitve v Črničah, na Vogerskem, v Rihenbergu, v Šmarjah, v Čepovanu, v Solkanu, v Gorenji Trebuši, v Št. Petru, v Tolminu in v Lokavcu. Iz teh krajev so nam namreč znani izidi. Vršile so se volitve v raznih občinah tudi včeraj, a od teh nismo še dobili nobenih poročil.

Zmagala je naša stranka, kolikor znano, dosedaj na Vogerskem, v obeh skupinah, istotako v Lokavcu, v Gorenji Trebuši in v Šmarjah, v Solkanu zmagali smo v četrti skupini, v Št. Petru v četrti skupini popolnoma in v peti skupini z enim možem. Pri tej priliki prosimo naše somišljenike, da nam o uspehu volitev **ne mudoma poročajo**, bodisi uspeh ugoden ali neugoden. Ravno kar nam je došel brzojav iz Dornberga, ki nam naznanja našo zmago v peti skupini. Za četrto skupino voli Dornberg danes.

Preskušnje učiteljske sposobnosti v Gorici. Usposobljeni so: Legat Stanislav, Merljak Francišek, Barle Matilda, Bavdek Angela, Bizjak Rozalija, Čop Pavla, Dolenc Helena, Franke Helena, Wahl Irene, Duler Emilija, Klavžar Zora, Mrevlje Pavla, Pfeifer Marija, Pižon Marija, Valencič Antonija, Premrou Ljudmila, Eržen Justina in Teran Ivana. Poslednji dve z odliko. Čestitamo vrlim učiteljem! Naj bi obilo dobrega zasejali v našo učečo mladino.

Za Šolski dom došlo potom hran. urada: Duhovnik v tujini 6 K, Ignacij Kovačič, veleposestnik pri Sv. Luciji, 8. obrok ustanovnine 20 K, Dr. Val. Krisper, odvetnik v Ljubljani 10 K, Upravništvu „Gorice“ došlo: č. g. Josip Schlunder vikar v Gabrovici 10 K. — Predsedništvu je došlo: Josip Ličan, kaplan v Gorici, 10 K, dediči po r. Andr. Žnidarčiču, bivšem vikarju na Gradišču, volilo 100 K, dr. Andrej Pavlica, stolni vikar v Gorici, 20 K, Ignac Leban, župnik v Batujah, 10 K, Jakob Čebular, c. kr. profesor v Gorici, 4 K, Juraj pl. Iljasevič v Gorici 4 K. Presrečna hvala vsem darovalcem.

Novi župnik pri sv. Ignaciju v Gorici. „Il Friuli Orientale“ je izvedel, da je imenovan župnikom pri sv. Ignaciju v Gorici dosedanji župnik v Šebreljah preč. gospod Kokošar. To imenovanje seveda ultra italijanskemu listu ni po volji ter pravi, da je vsled tega imenovanja prišel k sv. Ignaciju sicer drugi kapelnik, a — „godba“ da ostane ista. Mi pa pravimo, da se mogoče tudi — godba spremeni, kajti znano je, da je preč. gosp. Kokošar goreč — Cecilijanec.

Kakor mu kaže! — Skoraj dve uri je govoril dr. Tuma v nedeljo dne 4. t. m. na shodu v Rihenbergu. Ako bi hoteli le večino njegovih trditev ovreči, napolnili bi več števil „Gorice“ s samo polemiko. Zato pa se omejujemo danes le na tri točke Tumovega govora.

Ta gospod je rekel na volilnem shodu v Rihenbergu: „Koliko pomaga odločen nastop, videli smo lahko l. 1896, ko so naši poslanci v deželnem zboru dosegli vse, kar so zahtevali.“ — Lani pa je isti dr. Tuma trdil v „Soči“ od 22. avgusta, da je konec l. 1896 videl po enoletni praksi v političnem življenju, da se z močmi, katere ima naša deželnozborna delegacija, ne more nastopiti s potrebno eneržijo ter da se ni prišlo desetletja in deset-

letja v deželnem zboru do nikakega uspeha na naši strani.

Primerjajte, primerjajte, dragi čitatelji, Tumovo lansko trditev z njegovim letošnjim govorom — in občudujte doslednost tega moža!

Dalje je trdil dr. Tuma: „Tudi l. 1897 so odločno nastopili, a ta čas je že začelo po deželi gibanje po farovžih proti poslancem, ker so se ti ljudje bali za svojo nadvlado. To gibanje je prišlo vladin drugim na uho in resnost naših poslancev se ni več upoštevala.“ — Zdaj pa pogledimo, kaj sta trdila dr. Tuma in njegov pobratim Gabršček v prejšnjem času o abstinenci politiki! Tuma je pisal lani v „Soči“ 25. avgusta, da je l. 1897. predlagal abstinenco in da so sopolanci isto pred ljudstvom in pred vlado diskreditirali, tako, da je bila vlada in italijanski stranki le še prazen strah. V isti štev. „Soče“ pripoveduje dr. Tuma, da je on jeseni l. 1898 informoval g. učitelja Vrtovca o abstinenci in da je „skoro na to počel časnikarski boj učiteljstva proti deželni poslancem“. Dr. Tuma piše dalje: „Stvar mi je bila ne ljuba, ker je bil jako usoden čas, da bi ne abstinence popolnoma diskreditirali, in tako vlada ne dobila popolnoma proste roke. Zaradi tega sem vedno obsojal nastop učiteljstva proti deželni poslancem in abstinenci, ker je bil v tako kritičnem času jako nevaren.“ — Tudi „Soča“ je hudo napadala učitelje zaradi njih boja proti abstinenci in sicer tudi tedaj, ko je bila že prosta „10-letnega suženjstva“. 25. aprila pr. l. je namreč pisala: „Obžalovati moramo javno, da so znani nam slovenski učitelji v zvezi z italijanskimi poslanci. Boj za boljši kos kruha je privedel nekatere že do — izdajstva!“ (Op. ur. Vidi „Učiteljski Tovariš“.)

In Gabršček je pisal v „Soči“ od 18. aprila pr. l.: „Kaj je v letošnje abstinenco, so dolžni pred vsem slovenski poslanci, da odgovoré. Slovenska javnost ima pravico vedeti, kaj poslanci prav za prav mislijo, ali so za tako politiko vsi ali le nekateri — pred vsem pa, ali bodo v kljub nejednakemu mnenju o tej taktiki vsi složno delovali ob vsaki priliki, — ali pa bodo, kakor lani, nekateri zunaj kluba rovali proti sklepom v klubu.“ — Tudi 10. oktobra je pisal isti Gabršček: „Takoj po zaključku zasedanja l. 1897. so prihajali v „Slovenski List“ iz poslanskih krogov dopisi, ki so napadali dr. Tuma in grofa Coroninija zaradi abstinence.“

Kaj razvidimo iz teh citatov? Do rihemberskega shoda sta Tuma in Gabršček trdila, da so proti abstinenci rovali in jo tako diskreditirali pri vladi in pri Lahih nekateri poslanci, dopisi v „Slov. Listu“ iz poslanskih krogov in — učiteljstvo; o gonji po farovžih proti poslancem in proti abstinenci nista črhnila niti besede. Še le 4. t. m. je dr. Tuma začel v Rihembergu trditi, da se je začela že l. 1897 gonja proti poslancem in proti abstinenci po farovžih, da je to vladi prišlo na uho, in da je bila s tem abstinence politika diskreditirana.

Ta gospod se je celo drznil svoje verne poslušalce farbat, da niso dobili vinogradniki podpore edino zato, ker so slovenski poslanci slušali gonjo proti njemu iz farovžev!

Zdaj pa vprašamo: Ali je dr. Tuma že pozabil, kaj je poprej pisal o abstinenci ali pa misli, da so drugi na to pozabili? Ali je to doslednost ali pa še kaj hujšega? Vsekakor to niso več politične limanice, to so že politični — „vergoni“, na katere naj bi se usedli zavedni Vipavci! Ne boš, Jaka!

V svojem skoro dve uri trajajočem govoru v Rihembergu, je gospod doktor tudi to le skrivnost razkril: „Italijani nam niso hoteli dati vsega, kar smo zahtevali pred izstopom, toda ta čas je bila vsa devetorica proti meni, ko sem jaz pradelgal ustop.“

Čudna je sicer doktorjeva logika, da se ni resnost naših poslancev več upoštevala, ker je l. 1897 prišlo vladi in drugim na uho gibanje po farovžih proti poslancem, in da so nam vendar že leta 1898 hoteli Italijani dati vse, kar smo zahtevali. A reč je vendar naravna, t. j. dr. Tuma je hotel le reči, da so bili Italijani pripravljeni nam dati gospodarski odsek v deželnem zboru, ki je bil za nas toliko vreden, kakor — piškav oreh. Dokler imajo namreč v deželnem zboru Italijani večino, imeli bi tudi v tem odseku, bi nam to nič ne pomagalo, ker laška večina v deželnem zboru še vedno lahko odkloni vsak predlog gospodarskega odseka! Sicer pa pravi sam Tuma v 67. številki „Soče“, da je bil njegov

predlog radi gospodarskega odseka povsem nedolžen!

Ako so morda Tumovi volilci na shodu v Rihembergu Tumove besede tako tolmačili, da so hoteli Italijani Slovencem dati l. 1898 Bog ve kaj, ako so se morda na tihem jezili nad devetorico, ki je bila proti dr. Tumi, ko je predlagal ustop, tega vendar ni kriv dr. Tuma! Saj je on le trdil, da so bili Italijani pripravljeni dati vse, kar so slovenski poslanci zahtevali pred izstopom! Zahtevali so edino povsem nedolžni gospodarski odsek!

Kakor jim kaže. — Včasih je pisala „Soča“, da abstinence v deželnem zboru je rodila dobre uspehe, včasih pa, da je bila pogubonosna. Prvo je pisala takrat, ko je hotela pripisati kaj novih uspehov dr. Tumi, drugo pa takrat, kadar je hotela udariti po dr. Gregorčiču in drugih poslancih.

Tako je pisal Gabršček v „Soči“ 17. pr. l.: „Ali ni Tumova abstinence nehala l. 1898., ker je dosegla velik uspeh, da je vlada predložila načrt zakona o deželnem šolskem zalogu?“

10. oktobra pa piše isti Gabršček, da je bila „vsa abstinence, ves boj brez uspeha“. To pesem o neuspehu abstinence politike, „o treh zgubljenih letih“, o „treh letih pod kavdinskim jarmom“ se je večkrat ponavljala.

13. junija pr. l. je pisala „Soča“: „Slovenska državna poslanka sta izposlovala pričetkom tega leta od ministerstva predlog za deželni šolski zalog“. Štiri mesece kasneje je pa bil Gabršček na to bržčas že pozabil in je trdil, da je ta uspeh dosegla Tumova abstinence.

Lani je pisal 14. jul. Gabršček: „Eksodus l. 1897. je v zbornici res uprizoril dr. Tuma.“ — Predzadnja „Soča“ pa piše: „Znano je, da abstinence je uprizoril grof Coroninij in ne dr. Tuma, to tudi vedo vsi razsodni ljudje, ali „Gorica“ laže dalje pobožno...“

Lani je torej Gabršček v „Soči“ trdil, da je abstinence res uprizoril dr. Tuma ter jo je naravnost imenoval „Tumovo abstinence“. Zdaj ob času volitev pa, ko je treba svojega zamorca prati in ljudstvo begati, trdi naša „Soča“, da abstinence ni uprizoril dr. Tuma, marveč grof Coroninij.

Kakor jim kaže!

In takemu listu naj še kdo kaj veruje!

Ko jim je kazalo, rekli so: dr. Tuma je vodil abstinenco, kakor n. pr. takrat, ko sta izposlovala naša državna poslanca od vlade predlog glede deželnega šolskega zaloga in vsled tega glede zboljšanja učiteljskih plač in je „Soča“ to prištevala k pridobitvam abstinence. Ako pa pride govor na zle posledice, katere je imela abstinence, potem pa ni več vodil abstinence dr. Tuma, nego kdo drugi n. pr. grof Coroninij.

Nazori „narodno-naprednih“ o prosti ljudski volji. Pišejo nam: Kake proste ljudske volje si ljudje okoli „Soče“ želé za svoje kramarske namene, ste povedali zadnjič, — ljudska volja, katero priredijo poprej s prostomavtarsko surovostjo, naj zmaguje, pravijo, — večjega hinavstva v obraz ljudstvu si ni mogoče misliti! A tu-le naj navedem še poseben nazor Gabrščekov o svobodi ljudske volje, istega Gabrščeka, ki se v potu svojega obraza prizadeva, da prodere oni kandidat, katerega je, da govorim z njegovimi lastnimi besedami, „nastavil“ on in ne ljudska volja.

Ta isti Gabršček je pri neki priliki dejal: ljudstvu ni treba nobene lastne volje ni samostojnosti v gospodarskih in narodnih rečeh, marveč za celo deželo zadostuje, da je troje, četero veščakov, ki velevajo ljudstvu, kako in kaj. Pri isti priliki je Gabršček s polnimi ustmi odobral židovski kapitalizem in ga smatral neobhodno potrebnim.

Tako torej spoštujte ta — mož ljudsko voljo, o kateri toliko pisari v svoji „Soči“! Ljudstvo torej ni treba da je poučeno v narodnih in gospodarskih rečeh, da si ve pomagati samo, marveč zadostuje, da ga vodi na vrvi troje, četero veščakov. In ako bi bili ti „veščaki“ enakih nazorov, kakor Gabršček? Kaj potem? Ali ne sledi že iz njegovega izreka, da odobrava židovski kapitalizem, da bi bilo ljudstvo potem le še — na rokah in nogah zvezana „molzna krava“ tem nekaterim „veščakom“? Kajti na čem pa je zrastel židovski kapitalizem? Ali ne izključno na ljudski nevednosti? Saj bi tega kapitalizma sploh ne bilo, ako bi bilo ljudstvo poučeno! Žalostni kapitel tega imamo v Galiciji, kjer je židovstvo do mozga izsesalo neuko ljudstvo, kateremu zdaj meče v obraz psovko: „vaše so samo še cerkve in pokopališča!“ — Ali naj postane naša

Goriška — druga Galicija? Po Gabrščekovih nazorih p. č. Saj o dobrava židovski kapitalizem in to je dovolj. Danes govori v svoji „Soči“, naj ljudska volja zmaga pri prihodnjih državnoborskih volitvah. Gorje pa ljudstvu, ako bi „zmagalo“ s tako voljo, kakoršno mu navdihuje Gabršček-Tumova „Soča“ in njihovi „narodno-napredni“ podajaci! Gab. in T. bi ploskala ob kolena, da se jima je posrečilo zlobno delo, a ljudstvo bi se prijemalo za glavo, ko bi spoznalo, kam je zabredlo, ko je poslušalo zlobne sepešice. Kajti, da bi jim pokazala takoj drugo stran svojega bitja, kakor hitro bi se čutila na gorkem to je polnoma resnično. Ako naše ljudstvo ni še popolnoma zapravilo svoje samostojne volje, naj si za časa premisli, da potem ne bo gorja in kesanja.

Iz Solkana. Propadli smo v peti kuriji. Zmagali so Tumovci. Zakaj? Težko je utemeljiti. Ker nasprotniki bodo vse zanikali, kakor je „Soči“ že prešlo v meso in kri.

1. Zanikali bodo, da sta v tork večer pred volitvijo bila v Solkanu Rudolf Konjedic, trgovec z železnino, ter jurist Posega.

2. Zanikali bodo, da je trgovec Rudolf Konjedic v krčmi g. Alojzija Mozetiča isti večer mizarjem plačal za pijačo, kar so mogli piti.

3. Zanikali bodo, da sta Konjedic in jurist Posega posebno navduševala „navdušene“ mizarje za boj proti f...

4. Zanikali bodo, da je Rudolf Konjedic, odbornik trgovsko-obrtne zadruge, zagrozil gosp. Ivanu Doljaku, tovarnarju pohištva, da mu trgovsko-obrtna zadruge odpove, ako ne ukaže svojim delavcem volit za narodno-napredno stranjo.

5. Zanikali bodo, da so mizarji našim volilcem s silo branili na volišče.

6. Zanikali bodo, da je tovarnar signor Edoardo Mucha, svak g. Gorup, ki ima užitnino v zakupu, lastnoročno svojim delavcem delil glasovnice za Tumovec. Zanikali bodo, da jim je zapretel, da morajo tako voliti.

7. Zanikali bodo, da je gosp. Janez Oblokar kričal: „Dolu z klerikalci“, in sicer naprej, drugi pa ponavljali.

8. Zanikali bodo, da je bil v to posebno opavičen g. Janez Oblokar.

9. Ker zanikali bodo, da je klerikalec pokojni č. g. Mišel Oblokar, vikarij v Grgarju in njegov strije, mu zapustil tisočake, brez katerih bi ga danes nihče ne upošteval v Solkanu.

Vse bodo zanikali, ako bi mi kaj trdili. Trdili pa bodo, da so tudi v kmečki skupini zmagali, če se niso prve zmagaveč veselili. A volitve so pokazale, da je bilo prekiselo grozdje!

Dostavek uredništva. Ako je res, da je signor Edoardo Mucha svojim delavcem delil Tumove lističe, ter jim pretel, ako ne glasujejo za one volilne možé, ki so bili na teh lističih tiskani, potem je to v resnici pristna ljudska volja po rihemberskem dr. Tumovem madjarskem receptu.

V St. Petru vršile so se volitve volilnih mož zelo burno. Tolpa „naprednih“ volilec popivala je zlasti čeli ponedeljek, da je potem zvečer pokazala svoje junaštvo in oliko. Okoli 10. ure zvečer so začeli razgrajati po celi vasi, zlasti pod stanovanjem g. kaplana, kjer so tako divjali, da se bolj divje tudi Čulu-kafri ne morejo obnašati. G. kaplan se jim je zameril zovoljo tega, ker je preteklo nedeljo brez njihovega dovoljenja sklical zaupen shod vseh udov tuk. kmetijskega društva in posojilnice, kjer so si volilci izbrali volilne možé. Vsled tega torej je divjala nahujšana druhal in slišati je bilo različne slovenske in laške klice, kakor n. pr. „proč s črno sukuj“, „proč s Kranjci“ itd. „živio Tuma“ (naši častilci dr. Tume menda ne vedó, da jetudi on „Kranje“), zlasti pa je bilo slišati obilo najbolj ostudnih laških kletvin. — Priznati se mora, da ima pri nas A. Gabršček take učence, da jih je lahko vesel. V tork zjutraj so pričele volitve kmalu po osmi uri. V V. kuriji volili smo 3 volilne možé, izvoljen je bil samo eden izmed „naprednih“, drugi so prišli v ožjo volitev. Popoldne ob tretji uri se je pričelo voliti za kmečke občine, kjer so prodrli vsi trije naši možé. Čast zavednemu kmečkemu ljudstvu! — Nato se je vršila ožja volitev za V. kurijo, kjer je zmagal eden naših in jeden nasprotnikov. Pristaši napredne stranke obnašali so se zlasti pri zadnji volitvi zopet tako lepo, da jih je gospod vladni komisar javno pohvalil, rekoč: „Tako divjih in surovih ljudij pa še nisem našel nikjer — pri nobenih volitvah.“ — Izid volitev je bil za „napredno“ gospodo res žalosten, mrzel curek na vročo glavo. Mislili so, da imajo vse pod svojo komando; dva krčmarja sta letala

od hiše do hiše, a priborili so si komaj in z največjo silo ter vkljub množini vina, katerega se je iztočilo, le dva volilna moža. Kar „Soča“ piše o našem „klerikalnem kaplanu“, da je grozil volilcem, ako z njim ne volijo, da se jim pri posojilnici iztirjajo dolgovi, je navadna laž. On ni nobenemu nič grozil — če je komu, naj se oglasi, — pač pa se je grozilo od neke strani, da bodo njega ven vrgli, ako pride v volilno sobo. Poskusilo se je res to, a dotični „velemodri“ gospod je dobil za odgovor dolgo nos K sklepu čestitamo dr. Tumi, da ima na svoji strani tako „olikane“ ljudi. Če so vsi njegovi volilci taki, potem jih je pač lahko vesel ter na nje ponosen.

Iz Sela se nam poroča, da so se pripetile v nedeljo 11. t. m. tri nesreče. France M. je pri domačem hišnem prepiru zgrabil lastno mater ter jo tako zavihtel ob hišni vogel, da si je sirota nogo zlomila in roko poškodovala. Zdravnik, katerega so poklicali, imel je posla do treh popolnoči, da je revni polomljene ude uredil. — Andrej Mermolja iz Sela je zidal novo hišo, a deževje je pripomoglo, da se je nova zgradba posula do tal, in lastnik bode moral na novo začeti zidati. — Pod Batujami je neki mož iz Dobraveljki je peljal vino v Gorico, tako nesrečno padel pod voz, da na mestu mrtev obležal. Duhovnik, po katerega so poslali, je došel na lice mesta, ko je nesrečnik že izdihnil. Tej nesreči je uzrok letošnje vino, ki je izredno močno.

Zgodaj je začel. V četrtek je sedel na zatožni klopi pred tuk. okrožnim kotkaz. sodiščem 16 letni Edvard Abramig kleparski vajence iz sv. Roka. Ukradel je namreč to poletje trgovcu Mihi Furlaniju raznovrstnega železnega in broncenega orodja, ki je bilo shranjeno v neki zaprti klanici na Placuti, v vrednosti kakih 40 gld., kakor je oškodovanec trdil. Bil je tudi zatožen, da je ukradel kleparju Inwald-u par kositarnih kotlov in nekaj drugih stvari. Ker se mu druga tatvina ni mogla popolnoma dokazati, bil je obsojen zaradi prve na 4 mesece ječe.

Nepotrjena deželnozbornska sklepa. Deželni zbor goriški je sklenil v zadnjem svojem zasedanju mej drugim tudi ta-le dva zakonska načrta in sicer prvič, da se od davčne občine Muscoli odtrže en del ter se ga priklopi k občini Cervinjan; drugič, da se izloči krajna občina Ločnik iz goriškega političnega in sodnega okraja ter da se priklopi gradiščanskemu sodnemu in političnemu okraju.

Kakor čujemo, pa oba ta dva zakonska načrta nista dobila Najvišjega potrjenja.

Državna podpora za popravo podružne cerkve v Svetem pri Komnu. Ministerstvo za uk in bogočastje je obvestilo centralno komisijo za ohranjenje zgodovinskih umetniških stavb na Dunaju, da je dovolilo 2450 K za popravo starinske cerkve v Svetem pri Komnu.

Potres v Šempasu. V Šempasu se je čutil potres dne 14. novembra zjutraj ob 2 urah in 30 min. Trajal je kake tri sekunde, zibajoč od vzhoda na zahod.

C. kr. okr. glavarstvo v Tominu nas prosi, da objavimo v svojem listu, da se je preklcala naredba z dne 18. junija 1900 št. 6605, s katero je bilo začasno prepovedano veziti po državni cesti med Kobaridom in Trnovem ter da je zopet odprt promet med 111 in 112tim km.

Katoliško društvo slovenskih učiteljic na Primorskem je imelo v nedeljo, to je 4. t. m., svoje redno zborovanje. Udeležba je bila prilično velika. Predsedoval je gospod dr. Josip Pavlica.

Velerodna gospica Emerika Holzinger pl. Weidich je otvorila po kratki molitvi zborovanje s pedagoškim predavanjem. V krasnih besedah in krepkih potezah nam je podala jasno sliko o življenju in delovanju izbornega pedagoga Bernarda Overberga ter povdarjala zlasti one točke, katere nas seznanjajo z njegovo izvrstno metodo pri pouku.

Zahvalivši se veleučeni gospici na tem predavanju je gospod dr. Pavlica govoril z znano priprostostjo, jasnostjo in natančnostjo o Kristusovem stavku: „Če ne boste kakor otroci, ne pojedete v nebeško kraljestvo.“

Vrta sopranistinja gospica Hrovatinova nas je zopet razveselila s krasnim samospetvom „Pred durmi“, spremljala jo je gospica Irma Klavžarjeva, za kar ji prisrčna zahvala.

Naposled je prečitala gospica Josipina Jugova, učiteljica v Sovodnjah svoj sestavek: „Kako si more učiteljica ohraniti veselje do svojega stanu“. Sestavek je res lep, toda žal nagrade ni dobil, ker je bila le jedna pisateljica. Nadejamo se, da jih bode pri naslednjem spisu več.

Dne 14. oktobra se je pričel italijanski tečaj pod vodstvom gospice Kertarine Faganelli voditeljice v pokojju. Prihodnje zborovanje bode 2. decembra ob 10 uri predp. L. Koršič, t. j. nica.

Knjigoveznico je otvoril v Gorici v Gosposki ulici g. Iv. Bednarik, ki je zelo izkušen obrtnik. Kot slovenskega podjetnika ga toplo priporočamo slavnemu občinstvu. Knjigoveznico bo na istem mestu, kjer je bila dosedaj Baumanova sladničarna.

Listnica uredništva. Gospodu dopisniku v Bovecu. Kar pišete o bivšem denarničarju Vaše mlekarke zadruga J. Muznjaku in o njegovih računih, je res — zanimivo in značilno za — „narodno-napredno“ in njene zaupnike, ali celega dopisa žal vendarle ne moremo priobčiti. Sicer pa mislimo, da je ta mož premalenkostna oseba, kakor da bi kazalo porabiti za njega več prostora in črnila v listu.

V obrambo.

Podpisani starešine ribenberške in brejske občine ostro obsojamo pisarijo političnega lista „Soče“, koja blati in črni našega od sedaj zelo delavnega in izglednega gosp. župana Jož. Pavlico.

Oslanjajoč se na že ponovno izraženo mu zaupanje izjavljamo, da je „Sočina“ pisarija golo obrekovanje in da je bilo njegovo delovanje vselej uzorno in za celo občino koristno in uspešno. Za to neumorno delovanje v prid občini zasluži čast in hvalo, katero mu vnovič izrekamo.

V Rihenbergu, dne 9. nov. 1900.

Franc Mrevlje, podžupan, Franc Fabjan, Franc Ličen, Jožef Mužina, Anton Gerzej, Jožef Robič, Franc Jogan, Janez Mihel, Jožef Kerševan, Ivan Sever, Franc Čermelj, Franc Čebon, Jožef Sever, Jožef Bizjak, Ivan Skerbič, Jožef Birsa, Alojzij Makovec, Anton Čebon, Anton Pečenko, Jožef Ličen, Franc Kodrič, Josip Pečenko, Anton Pečenko, Ivan Pečenko, Andrej Kerševan.

G. Likar,

Gorica, Semeniška ulica št. 10.

Trgovina pisarniških in šol. potrebščin.

Raznovrstno papirnato blago. Knjige: molitvene, šolske in vpisne. Tiskovine iz „Narodne tiskarne“ po enaki ceni. Preskrbuje tisk vizitnic, računov, kuverte z napisi.

Sprejema v vezanje knjige. Vse po najnižjih konkurenčnih cenah.

Jakob Miklus,

trgovec z lesom in opeko, zaloga pohištva, rakev (trug), vinskih posod itd.

v Pevmi,

za Soškim mostom, p. Gorica, priporoča p. n. občinstvu svojo bogato zalogo, zagotavlja najhitrejšo postrežbo in jako nizke cene.

Št. 3 po 2 gld. za navadno steklo

Št. 6 po 3 gld. za navadno in belgijsko steklo

Demanti za steklo rezati
od 1 gld. naprej
Št. 22, komad po gl. 7-50, reže vsako, tudi najdebelejše vilito steklo.

Izvrsten demant:
Prva avstrijska tvornica
deman-tov za rezanje stekla

S. HÖNIGSFELD
Dunaj III/2, Radetzkystrasse 12
priporoča svoje se s strogim jamstvom že 26 let sloveče izdelke. Debelosti za vsako roko kakor tudi zamena točno in cenno.

Razprodajalec popust.

Št. 19 po 5 gld. izvrsten demant reže navadno, belgijsko in vilito steklo.

Nova knjigoveznica,

preskrbljena po najnovejših zahtevah in z najnovejšimi pripravami

v Gorici,

v hiši, kjer je „Krojaška zadruga“.

Priporoča se preč. duhovščini za prevezavo misalov; slavnim krajnim šolskim svetom in učiteljstvu za prevezavo šolskih knjizic in sploh za vsako delo, bodisi v popravo ali na novo izdelanje, za kar zagotavlja trpežni izdelek in točno postrežbo po jako kulantnih cenah. Rojakom v mestu in okolici se priporoča udani

Ivan Bednarik, knjigovez.

Podpisana priporočata slavnemu občinstvu v Gorici in na deželi svojo novo urejeno

prodajalnico jestvin.

V zalogi imata tudi raznovrstne pijače n. pr.: francoski Cognac, pristni kranjski brinjevec, domači tropinovec, fini rum, različna vina, goružice (Senf.) Ciril-Metodovo kavo in Ciril-Metodovo milo ter drugo v to stroko spadajoče blago. — Postrežba točna in po zmernih cenah.

Z odličnim spoštovanjem

Kopač & Kutin,

trgovca v Semeniški ulici h. št. 1. v lastni hiši, kjer je „Trg. obrt. zadr.“

Proti malokrvnosti Železnato vino

lekarnarja G. Piccoli v Ljubljani, dvorn. založnika Nj. Svetosti papeža, po analizi gosp. profesorja Fresenius v Wiesbaden-u

ima v sebi 90krat več železa

kakor druga po reklami nezasluzno sloveča china-železnata vina, katera čisto nimajo več železa v sebi, kakor vsako ceno namizno vino.

Vsled tega največje jamstvo za izdatnost tega vina pri malokrvnih, nervoznih ali vsled bolezni oslabilih oseb, kakor tudi še posebno pri bledih, slabotnih in bolehalih otrocih.

Dobiva se v steklenicah po pol litra v Gorici pri g. lekarnarju Gironcoli. — Zunanje naročbe proti povzetju. III

Anton Bortolotti,

kamnosek,

Gorica, Franc-Jozefova cesta št. 33.

Zaloga nagrobnih spomenikov, cene od 10 do 200 gld.

Anton Kuštrin

v Gosposki ulici h. št. 23,

(v hiši g. dr. Lisjaka)

priporoča častiti duhovščini in slavnemu občinstvu v mestu in na deželi svojo trgovino jedilnega blaga n. pr. kavo: Santos, Sandomingo, Java, Cejlon, Portorico i. dr. Olje: Lucca, St. Angelo, Korfu, istersko in dalmatinsko. Petrolej v zaboju. Sladkor razne vrste. Moko št. 0, 1, 2, 3, 4, 5. Več vrst riža. Miljsveče prve in druge vrste, namreč po 1/2 kila in od 1 funta.

Razpošilja blago na vse kraje. Cena primerna, postrežba dobra.

Riccardo Brass,

Gorica, ulica Vetturini hiš. št. 11,

priporoča svojo bogato zalogo

vina in špirta na debelo.

Kolesarji pozor!

Podpisani naznanja gg. kolesarjem, da ima v zalogi dvokolesa iz najboljšega materiala po jako nizkih cenah, in sicer od 170 kron (85 gld.) naprej opremljene z vsemi potrebščinami (komplet). — Ob enem priporoča gg. krojačem in šiviljam svojo veliko zalogo raznovrstnih šivalnih strojev najnovejših sistemov od 48 kron (24 gld.) naprej. — Poroštvo 5 let. — Daja tudi na obroke.

Z odličnim spoštovanjem

Martin Šuligoj,

urar v Kanalu.

ROJAKI, POZOR!

Podpisani trgovci jestvin si štejejo v čast, naznaniti p. n. občinstvu, da so vsled skupnega naročevanja na debelo vsemu blagu, katero naročujejo edino le pri slovenskih veletržcih, kakor pri tvrdki M Truden v Trstu i. t. d., cene zdatno znižali.

Nadejajo se torej, da jih bodo podpirali tudi rojaki, in to temveč, ker je blago izborno in sveže ter postrežba točna.

Z odličnim spoštovanjem

Ant. Vrčon v Skriljah, Al. Kosovel v Velikih zabljah, J. Mrevije v Sv. Križu, Ivanka Vodopivec v Kamnjah, Fr. Birsa v Vrtovinu in I. Jerkič v Dobravljah.

Prijatelji in somišljeniki

agitujte za

Centralno posojilnico

v Gorici, ulica Vetturini št. 9.

Uradne ure od 8-12.

1. Hranilne vloge obrestuje po 4 1/2 %;
2. Posojila daje: a) na vknjižbo po 5 1/2 %; b) na menice po 6 %; c) na tekoči račun po pogodbi.

1. Glavni deleži po 200 K s trikratno zavezo;
2. Opravilni deleži po 2 K s petdesetkratno zavezo;
3. Upisnina: a) glavnih deležev ne glede na število 4 K; b) opravnih deležev 1 K.

Anton Pečenko

Vrtna ulica 8 GORICA Via Giardino 8 priporoča

pristna bela in črna vina iz vipavskih, furlanskih, brislih, dalmatinskih in isterskih vinogradov.

Dostavlja na dom in razpošilja po železnici na vse kraje avstro-egrske monarhije v sodih od 56 litrov naprej. Na zahtevo pošilja tudi uzorce.

Cene zmerno. Postrežba počtena.

Najboljše berilo in darilo je vsestransko jako pohvaljena

„Vzgoja in omika ali izvir sreče“

(neobno potrebno knjiga za vsakega človeka, kateri se hoče sam lahko in hitro navaditi vsega potrebnega, da more sebe in druge blažiti in pravo likati) ter se dobi za predplačilo 1 gld. 50 kr., po pošti 10 kr. več, ali proti poštnemu povzetju pri

Jož. Valenciču na Dunaju III. Bez., Löwengasse Nro. 27, Parterre Th. 4.

Založnik, ozir. prodajalec je voljen vrniti denar ako bi mu kupec poslal knjigo še nerazrezano in čisto v treh dneh nazaj.

Knjig je malo več v zalogi.

Novoporočenci pozor!

Štejem si v čast naznanjati slavnemu občinstvu, da sem razširil trgovino pohištva v ulici Vetturini, glavni vhod v Gosposki ulici.

Anton Breščak

v Gorici, Gosposka ulica št. 14, (blizu lekarne Gironcoli).

V zalogi ima vsakovrstno pohištvo za vsaki stan. Pohištvo je po najmodernejših slogih, posebno spalne, jedilne in posetne sobe so po nemškem slogu. Pohištvo je od prvih mizarskih mojstrov. Sprejema vsa naročila in izdeluje po izbiri obrisa, najceneje in v najkrajšem času. — Bogata zaloga podob na platno in šipo z različnimi okvirji. Belgijska brušena ogledala vsake velikosti. Različna pohištvo, kakor: toaletne mizice, različna obešala, preproge za okna itd. Različne stolice iz trsa in celulojda, posebno za jedilne sobe. Blazine iz strune, afriške trave, z žimami in platnom na izbero ter razne tapetarije. —

Reči, katerih ni v zalogi, preskrbijo se po izbiri cenikov točno, trdno ter v najkrajšem času.

Daje se tudi na obroke, bodisi tedenske ali mesečne. — Pošilja se tudi izven Gorice po železnici in parobrodih.

V zalogi ima najelegantnejšo sobno opravilo, na katero se še posebej opozarja p. n. občinstvo!

„Ljubljanska kreditna banka“
v Ljubljani
Špitalske ulice št. 2.

Nakup in prodaja vseh vrst rent, državnih papirjev, zastavnih pisem, sreč, novcev, valut i. t. d. po najkulantnejših pogojih.

Posojila na vrednostne papirje proti nizkim obrestim. Zavarovanje proti kurzni izgubi. Promese k vsem žrebanjem.

Sprejemanje denarnih vlog na vložne knjižice, na tekoči račun in na girokonto s 4 1/2 % obrestovanjem od dne vloge do dne vzida. Eskompt menjič najkulantneje. — Borzna naročila.